

DİJİTAL DEMANS ÖLÇEĞİ ERGEN FORMUNUN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Yalçın Kanbay¹, Dr. Öğr. Aydan Akkurt Yalçıntürk², Dr. Öğr. Üyesi Elçin Babaoğlu³, Dr. Aysun Akçam⁴

¹Artvin Çoruh Üniversitesi, yalcinkanbay@gmail.com- 0000-0002-8025-9877

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, aydanyalcinturk@gmail.com – 0000-0002-5386-0624

³Üsküdar Üniversitesi, elcin.babaoglu@uskudar.edu.tr – 0000-0002-0952-2652

⁴Bağımsız Araştırmacı, akcamaysun1@gmail.com – 0000-0001-9428-3942

ÖZET

Bu çalışmada dijital demans ölçeği ergen formunun Türk kültüründe geçerlik ve güvenilirliğinin yapılması amaçlanmıştır. Ölçeğin geliştirilme süreci, kapsam geçerliği, yapı geçerliği, benzeşim ve ayrışım geçerliği, güvenirlik çalışmaları ve elde edilen yapının doğrulanması aşamalarından oluşmuştur. Çalışmada veri toplama aşaması sonucu akıllı telefon, tablet, bilgisayar, televizyon vb. dijital cihaz kullanan 12-18 yaş arası 613 ergene ulaşılmıştır (AFA için 312 ve DFA için 301).

Analizler sonucu 3 faktör (“dijital bağımlılık faktörü”, “sosyal işlevsellikte bozulma faktörü”, “zihinsel ve fiziksel bozulma faktörü”) ve 12 maddeden oluşan bir yapı elde edilmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans %67.5’tir ve ölçek genelinde hesaplanan Cronbach α güvenirlik katsayısı .89’dur. Ölçek 5’li likert tipte (Hiçbir Zaman: “0”, Nadiren: “1”, Bazen: “2”, Sık Sık: “3” ve Her Zaman: “4”) bir ölçektir. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Ölçeğin puanlanması alt boyutlara ait puanların toplanmasıyla elde edilmektedir ve 0-48 puan aralığında bir puan elde edilmektedir. Puan artışı dijital demans düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Elde edilen puan yönergede belirtilmiş olan standardizasyona kurallarına bağlı olarak 0-100 puana standardize edilmeli ve yapılacak çalışmalarda standardize edilmiş puanlar üzerinden analizler yapılması zorunludur.

Anahtar Kelimeler: Dijital demans, geçerlik, güvenirlik, ergenler

Development and Psychometric Evaluation of the Digital Dementia Scale:

Adolescent Form

In this study, the aim was to examine the validity and reliability of the Digital Dementia Scale Adolescent Form in Turkish culture. The scale development process consisted of content validity, construct validity, convergent and discriminant validity, reliability studies, and confirmation of the obtained structure. During the data collection phase, a total of 613 adolescents aged 12-18 who use digital devices such as smartphones, tablets, computers, and televisions were reached (312 for EFA and 301 for CFA).

As a result of the analyses, a structure consisting of 3 factors ("digital addiction factor," "social dysfunction factor," and "mental and physical impairment factor") and 12 items was obtained. The total variance explained by the scale is 67.5%, and the Cronbach's α reliability coefficient calculated for the entire scale is .89. The scale is a 5-point Likert-type scale ("Never": 0, "Rarely": 1, "Sometimes": 2, "Often": 3, and "Always": 4). There are no reverse-coded items in the scale. Scoring is obtained by summing the scores of the sub-dimensions, resulting in a total score ranging from 0 to 48. Higher scores indicate a higher level of digital dementia. The obtained scores must be standardized to a 0-100 scale based on the standardization rules specified in the guidelines, and analyses in future studies must be conducted using these standardized scores.

Keywords: Digital dementia, validity, reliability, adolescents